

8D07302 (6D073000) «Құрылыс материалдарын, бұйымдары мен конструкцияларын өндіру» білім беру бағдарламасы бойынша докторанттардың 2021-2022 оқу жылындағы сауалнамасының нәтижелері бойынша ЕСЕП

Сапа менеджменті және аккредиттеу орталығы 2021-2022 оқу жылында тұтынушылардың барлық топтарына жоспарланған сауалнама кешені шеңберінде «Докторанттардың білім беру қызметтеріне қанағаттануы» сауалнамасын жүргізді.

Зерттеу мақсаты – «Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ докторанттарында оқу және ғылыми жұмыс процесінде туындайтын проблемаларды анықтау.

Зерттеу нысаны «Қарағанды техникалық университеті» КеАҚ 1-3 курс докторанттары болды.

Сауалнамаға докторанттар 100% қатысты.

Зерттеу тақырыбы: докторанттардың оқу процесін ұйымдастыру туралы қалыптасқан түсініктері, оның әртүрлі сипаттамаларына қанағаттану дәрежесі.

Сауалнама нәтижелері өңделген және докторанттардың жеке пікірінің құпиялылығына кепілдік бере отырып, жалпылама түрде ұсынылды.

Сауалнама нәтижелерімен докторанттар кафедра сайтында таныса алады.

Докторанттардың білім беру қызметтерінің сапасына қанағаттануын бағалау үшін 5 балдық шкала қолданылды, мұнда **5** - үздік; **4** - өте жақсы; **3** - жақсы; **2** - қанағаттанарлық; **1**-қанағаттанарлықсыз, нашар.

Сауалнама нысаны докторанттардың қанағаттану көрсеткіштерін анықтайтын бағалау критерийлерінен тұрды (1-кесте).

1-кесте

Докторанттардың қанағаттану критерийлері мен көрсеткіштері

№	Бағалау критерийлері	Критерий бағасы, балл				
		1	2	3	4	5
1	Диссертациялық зерттеудің ұсынылған тақырыбының өзектілігі мен Сіздің ғылыми қызығушылықтарыңызға сәйкестігі					
2	Диссертациялық зерттеуді дайындауды ұйымдастырушылық-әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз ету деңгейі					
3	Ғылыми жетекшінің кәсібилігі мен құзыреттілігі					
4	Диссертациялық зерттеу нәтижелерін сынақтан өткізу және жариялау мүмкіндіктері					
5	Кафедралық ғылыми-зерттеу жобаларына, оның ішінде қаржыландырылатын жобаларға қатысуға қолжетімділік					
6	Университеттің Сіздің сұрауларыңызға жауап беруінің жеделдігі					
7	Университетте және одан тыс жерлерде өткізілетін ғылыми іс-шаралар туралы ақпараттың қолжетімділігі, толықтығы және дұрыстығы					
8	Шетелдік тағылымдаманы ұйымдастыру мен өткізудің жалпы деңгейі					
9	Сіз үшін шетелдік тағылымдаманың тиімділігі					

Сауалнама нәтижелері бойынша келесі мәліметтер алынды:

1. Диссертациялық зерттеудің ұсынылған тақырыбының өзектілігі мен Сіздің ғылыми қызығушылықтарыңызға сәйкестігі

Критерийлер	Көрсеткіштер (%)
Қанағаттанарлықсыз, нашар – «1»	-
Қанағаттанарлық – «2»	-
Жақсы – «3»	-
Өте жақсы – «4»	12,2
Үздік – «5»	87,8

1-кесте

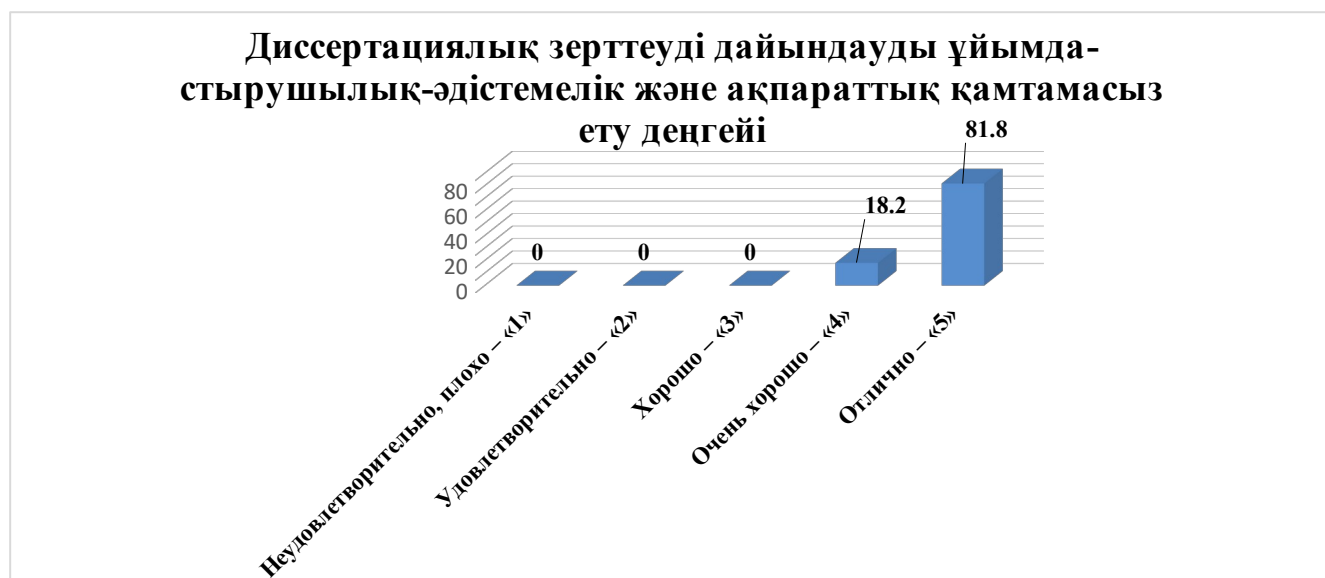
Зерттеу тақырыбының өзектілігі ЖАК-тың диссертациялық зерттеуге қойылатын негізгі талаптарының бірі болып табылады. Диссертациялық тақырыптың өзектілігі оны ғылыми және практикалық зерттеу қажеттілігімен анықталады және докторанттардың ғылыми қызығушылықтарына сәйкес келуі керек. Бұл критерий респонденттердің **87,8%-ы «үздік», 12,2%-ы «өте жақсы»** деп бағалады.

Жоғарыда аталған жоғары пайыз докторанттардың белгілі бір міндеттерді шешуде қойылған мақсаттарға жету үшін диссертациялық зерттеу тақырыбын нақты анықтайтындығын көрсетеді.

2. Диссертациялық зерттеуді дайындауды ұйымдастырушылық-әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз ету деңгейі

2-кесте

Критерийлер	Көрсеткіштер (%)
Қанағаттанарлықсыз, нашар – «1»	-
Қанағаттанарлық – «2»	-
Жақсы – «3»	-
Өте жақсы – «4»	18,2
Үздік – «5»	81,8

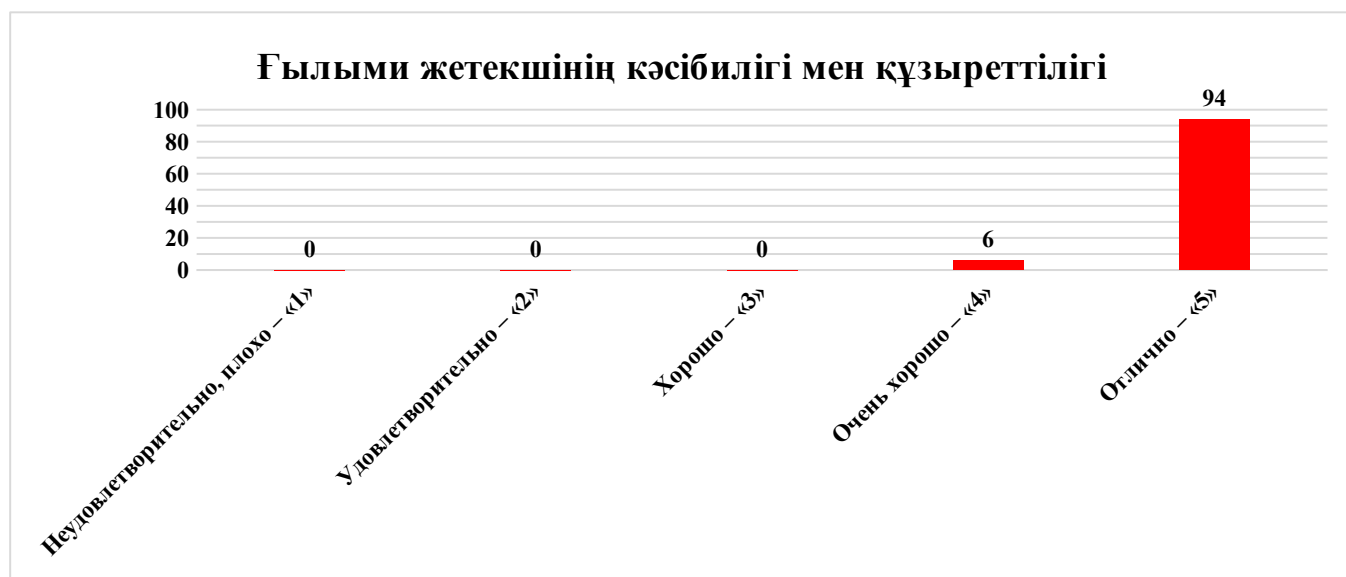

Оқу процесін оқу-әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз ету докторанттардың докторантураның білім беру бағдарламасын сапалы игеру мүмкіндігіне кепілдік беруі тиіс. Білім беру бағдарламасын іске асыру халықаралық ақпараттық желілерге, электрондық деректер базасына, кітапхана қорларына, компьютерлік технологияларға, оқу-әдістемелік және ғылыми әдебиеттерге еркін қол жеткізумен қамтамасыз етілуі тиіс. Ақпараттық және оқу-әдістемелік қамтамасыз ету докторанттардың өзіндік жұмысына дәйекті түрде баса назар аудара отырып жүзеге асырылады. Зерттеу көрсеткендей, сауалнамаға қатысқандардың **81,8%-ы** толық қанағаттанған, сауалнамаға қатысқандардың **18,2%-ы** «өте жақсы» деп бағалаған. Докторанттардың жоғарыда аталған көрсеткіштері университет докторанттарды даярлау бағыттары бойынша ұсынатын ақпараттық ресурстардың жалпы жеткілікті және қолжетімді екендігін көрсетеді.

3. Ғылыми жетекшінің кәсібилігі мен құзыреттілігі

3-кесте

Критерийлер	Көрсеткіштер (%)
Қанағаттанарлықсыз, нашар – «1»	-
Қанағаттанарлық – «2»	-
Жақсы – «3»	-
Өте жақсы – «4»	6
Үздік – «5»	94

Докторанттарды нәтижелі оқытудың және қорғаудың барлық кезеңдерінен оңай өтудің маңызды факторы – ғылыми жетекшіні таңдау. Басқа докторанттарды басқарудағы тәжірибеге, сондай-ақ ғылыми қоғамдастықтағы жоғары кәсібилік пен құзыреттілікке көп нәрсе байланысты. Сондықтан оны таңдау мәселесі болашақ докторанттар үшін ең өзекті болып табылады.

Зерттеу ғылыми жетекшілердің кәсіби деңгейі мен құзыреттілігін анықтауға мүмкіндік берді. Сауалнама нәтижелері бойынша докторанттар ғылыми жетекшінің кәсібилігі мен құзыреттілігін жоғары бағалады – **94%-ы «өте жақсы»** деп бағалаған.

Бұл көрсеткіш университет докторанттарының ғылыми жетекшілерінің мынадай құзыреттерге ие екендігін көрсетеді: ғылыми жұмыстағы, оны ұйымдастырудағы бай тәжірибесі, терең ғылыми білімі, дәрежелілігі, сондай-ақ

қажетті білім мен дағдыларды алу үшін докторантты даярлауды үйлестіре алады, докторантқа диссертация жазудың теориялық, әдіснамалық, стилистикалық және басқа да мәселелері бойынша кеңес бере алады, кесте қалыптастыра алады докторанттың жұмысы және оның орындалуын бақылау жасай алады және т.б.

4. Диссертациялық зерттеу нәтижелерін сынамалау және жариялау мүмкіндіктері

4-кесте

Критерийлер	Көрсеткіштер (%)
Қанағаттанарлықсыз, нашар – «1»	-
Қанағаттанарлық – «2»	-
Жақсы – «3»	16,6
Өте жақсы – «4»	18,2
Үздік – «5»	65,2

Диссертацияға кіріспенің маңызды бөлімі зерттеу нәтижелерін сынамалау болып табылалады. Сынамалау докторантты өзінің ғылыми зерттеулерін қайта қарауға, оларды тереңірек пысықтауға ынталандырады, авторға ғылыми ережелерді қайта қарау қажеттілігін растауға немесе түсінуге көмектеседі. Докторанттардың **65,2%-ның** пікірі бойынша «Диссертациялық зерттеу нәтижелерін сынамалау және жариялау мүмкіндіктері» «**үздік**», сауалнамаға қатысқандардың **18,2%-ы «өте жақсы»** деңгейде деп бағалаған.

Жүргізіліп жатқан зерттеу кезеңдерінің объективті бағаларын, қорытындылар мен практикалық ұсыныстарды уақтылы алу үшін жұмысты сынамалаужасауды

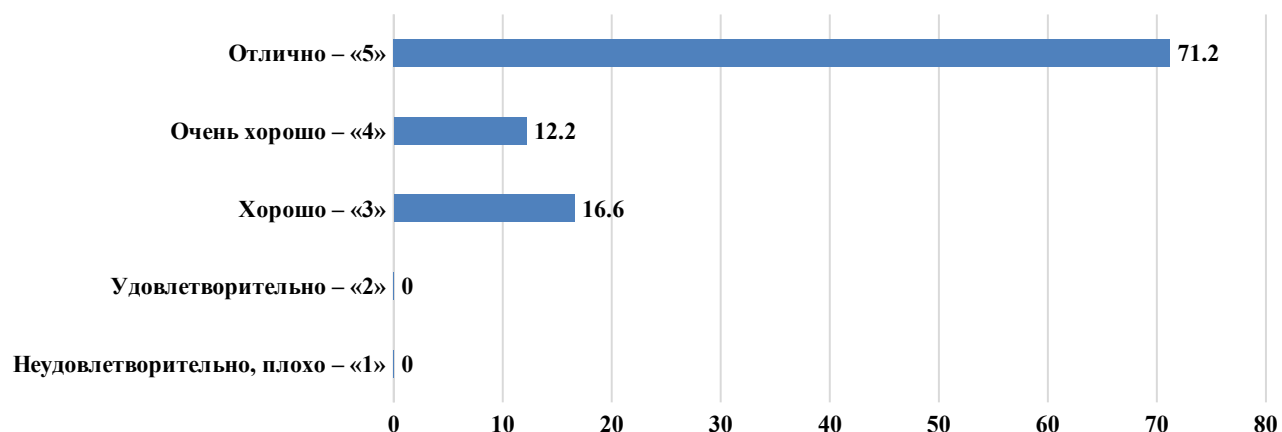
диссертация тақырыбы бекітілгеннен кейін бірден диссертациялық зерттеу бойынша жұмысты бастағаннан кейін бірден бастау керек екені анық. Сәтті сынамалау – сол зерттеу сәттілігінің кепілі деп айтуға болады. Өкінішке орай, докторанттар өздерінің зерттеуді сынамалауды және нәтижелерін енгізуді бір қатарға қояды. Бұл ұғымдарды синоним деп атауға болмайды. Көбінесе авторефераттар мен диссертациялардың мәтіндерінде олар, мысалы: «Зерттеу нәтижелерін сынамалау және нәтижелерін енгізу жарияланымдар, автордың конференцияларға қатысуы, мектептерде мұғалім ретінде практикалық жұмыс арқылы жүзеге асырылды ...» деп жазады. Жарияланымдар арқылы нәтижелерді таратуға болады, конференцияларға қатысу арқылы нәтижелерді талқылауға және таратуға да болады. Тек практикалық жұмыс арқылы нәтижелерді сынамалауға болады, бірақ бұл әлі де негізделуі керек. Диссертациялық жұмыстың материалдарын ғылыми қоғамға жеткізудің ең кең тараған тәсілдері докторанттың ғылыми конференцияларға, симпозиумдарға қатысуы, кафедра отырыстарында сөз сөйлеуі, ғылыми қоғамдастықтың түрлі іс-шараларына қатысуы, зерттеу тақырыбы бойынша ұсыныстарды дайындау және әртүрлі органдарға жіберу болып табылады.

5. Кафедралық ғылыми-зерттеу жобаларына, оның ішінде қаржыландырылатын жобаларға қатысуға қолжетімділік

5-кесте

Критерийлер	Көрсеткіштер (%)
Қанағаттанарлықсыз, нашар – «1»	-
Қанағаттанарлық – «2»	-
Жақсы – «3»	16,6
Өте жақсы – «4»	12,2
Үздік – «5»	71,2

Кафедралық ғылыми-зерттеу жобаларына, оның ішінде қаржыландырылатын жобаларға қатысуға қолжетімділік

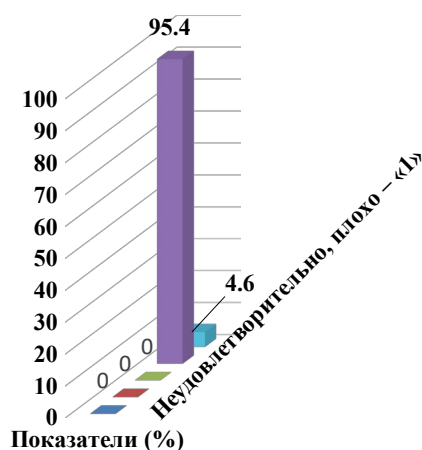
«Кафедралық ғылыми-зерттеу жобаларына, оның ішінде қаржыландырылатын жобаларға қатысуға қолжетімділікті» докторанттардың көпшілігі **71,2%-ы** «үздік», респонденттердің **12,2%-ы** «өте жақсы» деп бағалады.

6. Университеттің Сіздің сұраныстарыңызға жауап беруінің жеделдігі

6-кесте

Критерийлер ст	Көрсеткіштер (%)
Қанағаттанарлықсыз, нашар – «1»	-
Қанағаттанарлық – «2»	-
Жақсы – «3»	-
Өте жақсы – «4»	95,4
Үздік – «5»	4,6

Университеттің Сіздің сұраныстарыңызға жауап беруінің жеделдігі

■ Неудовлетворительно, плохо – «1» ■ Удовлетворительно – «2» ■ Хорошо – «3»
■ Очень хорошо – «4» ■ Отлично – «5»

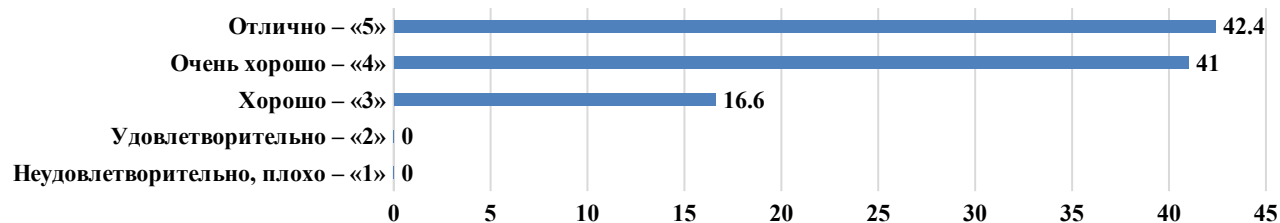
ЖОО - дан өз сұраныстарымызға жауап алдық: «үздік» - 4,6%, «өте жақсы» - 95,4%. Білім алушылардың, оның ішінде докторанттардың сұраныстары білім беруді, қоғамның әлеуметтік-экономикалық және әлеуметтік-мәдени салаларын одан әрі дамыту жолдарының көрсеткіші болып табылады. ЖОО-да оқу процесінде сұраныстарды зерттеу білім алушының жеке басының іс-әрекетін анықтайтын субъективті факторларды талдауға, оның білім беру белсенділігінің сипатын сипаттауға, білім беру саласында да, одан тыс жерлерде де білім алушының жеке басының жұмыс істеуі мен даму процестерін реттейтін тетіктердің қалыптасуын бақылауға мүмкіндік береді.

7. Университетте және одан тыс жерлерде өткізілетін ғылыми іс-шаралар туралы ақпараттың қолжетімділігі, толықтығы және дұрыстығы

7-кесте

Критерийлер	Көрсеткіштер (%)
Қанағаттанарлықсыз, нашар – «1»	-
Қанағаттанарлық – «2»	-
Жақсы – «3»	16,6
Өте жақсы – «4»	41
Үздік – «5»	42,4

Университетте және одан тыс жерлерде өткізілетін ғылыми іс-шаралар туралы ақпараттың қолжетімділігі, толықтығы және дұрыстығы

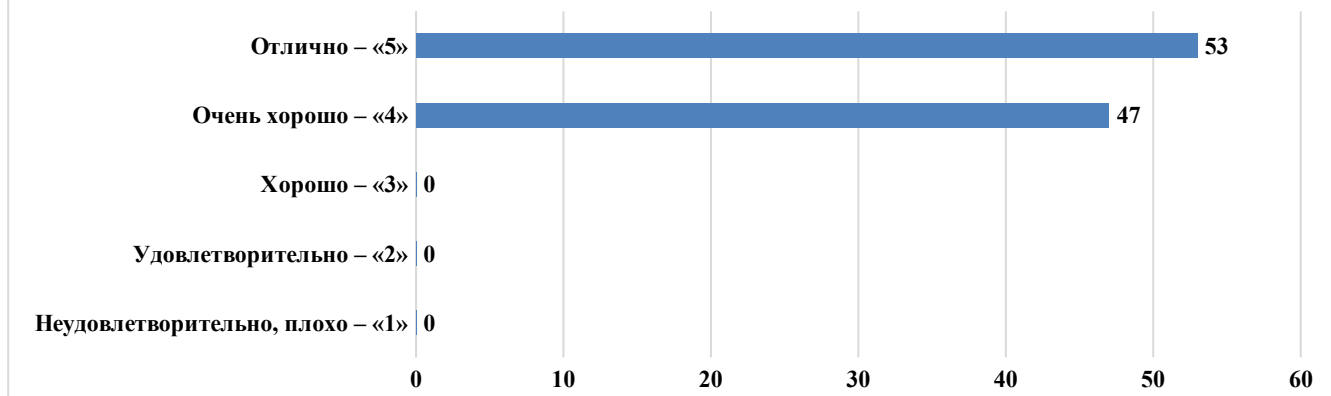
Респонденттердің **42,4%** - ы «үздік» жауабын таңдаған. Жауаптардың тең саны «4» қатарынан таңдалды – «өте жақсы» -**41 %**. Университетте және одан тыс жерлерде өткізілетін барлық білім алушылар үшін ғылыми іс-шаралар туралы ақпарат университеттің сайты арқылы және ғылыми бөлімшелердің атына электрондық пошта арқылы – барлық кафедра меңгерушілеріне және білім алушылардың ғылыми жұмысына жауапты адамдарға келіп түседі. Яғни, қанағаттанудың жеткіліксіз жоғары деңгейі докторанттардың келіп түскен ақпаратқа немқұрайлы қарауына байланысты. Бұл болжам бұдан әрі зерттеу жүргізу кезінде нақтылауды қажет етеді.

8. Шетелдік тағылымдаманы ұйымдастыру мен өткізудің жалпы деңгейі

8-кесте

Критерийлер	Көрсеткіштер (%)
Қанағаттанарлықсыз, нашар – «1»	-
Қанағаттанарлық – «2»	-
Жақсы – «3»	-
Өте жақсы – «4»	47
Үздік – «5»	53

Шетелдік тағылымдаманы ұйымдастыру мен өткізудің жалпы деңгейі

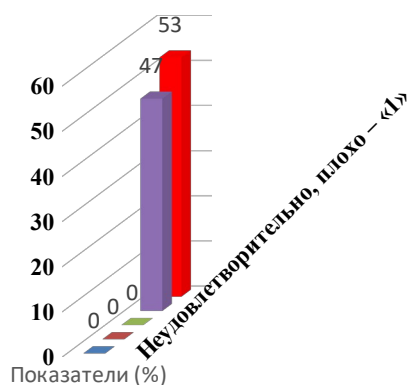
Шетелдік тағылымдама – докторантура бағдарламасының міндетті компоненті. Шетелдік тағылымдаманы ұйымдастыру және өткізу деңгейіне толық қанағаттанушылықты докторанттардың **53%**-дан астамы, «өте жақсы» - докторанттардың **47%**-ы көрсетеді. Алынған мәліметтер университетте докторанттардың шетелдік тағылымдамасын жоспарлау мен ұйымдастырудың жоғары деңгейін дәлелдейді. Докторанттың жеке жұмыс жоспарына сәйкес инновациялық технологиялармен және өндірістің жаңа түрлерімен танысу үшін ғылыми ұйымдарда және (немесе) тиісті салалардағы немесе қызмет салаларындағы ұйымдарда, оның ішінде шетелде міндетті түрде ғылыми тағылымдамадан өту көзделеді. Әйтсе де, коронавирустық пандемияға байланысты білім алушылардың шетелдік тағылымдамаларын шектеу енгізілгенге дейін докторанттар, әдетте, шетелдік университетте немесе ғылыми орталықта шетелдік ғылыми кеңесшінің жұмыс орны бойынша ғылыми тағылымдамадан өткенін атап өткен жөн. Пандемия енгеннен кейін докторанттардың ғылыми тағылымдамалары қазақстандық ғылыми ұйымдарда немесе тиісті салалардағы немесе қызмет салаларындағы ұйымдарда немесе қазақстандық және шетелдік жоғары оқу орындарында онлайн режимінде өтті.

9. Сіз үшін шетелдік тағылымдаманың нәтижелілігі

9-кесте

Критерийлер	Көрсеткіштер (%)
Қанағаттанарлықсыз, нашар – «1»	-
Қанағаттанарлық – «2»	-
Жақсы – «3»	-
Өте жақсы – «4»	47
Үздік – «5»	53

Сіз үшін шетелдік тағылымдаманың нәтижелілігі

■ Неудовлетворительно, плохо – «1» ■ Удовлетворительно – «2» ■ Хорошо – «3»
■ Очень хорошо – «4» ■ Отлично – «5»

Докторанттар үшін шетелдік тағылымдаманың нәтижелілігі үшін қойылған 9 критерий бойынша «үздік» - сауалнамаға қатысқандардың 53%-ы, «өте жақсы» - 47%-ы баға қойған. Яғни, докторанттар шетелдік практиканы аяқтағаннан кейін әлемдік ғылымның жаңа жетістіктерін игереді, ғылымның нақты саласында ғылыми, кәсіби қызметтің практикалық дағдыларын қалыптастырады.

Сауалнама соңында респонденттерге оқу процесінің ұйымдастырылуын, оқыту сапасын және университет қызметінің басқа да бағыттарын бағалауды анықтау үшін осы сауалнамаға қосу қажет болатын сұрақтарды құрастыру ұсынылды. Келесі мәліметтер алынды*:

- Бәрі қанағаттандырады;
- Зертханаларды жабдықтау;
- Жұмысқа орналастыру;
- Университеттің зертханалық базасы қанағаттандырады ма?

**Докторанттардың жауаптары түпнұсқада берілген. Автордың емлесі мен тыныс белгілері сақталған.*

Қорытындылар:

1. Жалпы, сауалнама нәтижелері докторанттардың университеттің білім беру қызметтеріне қанағаттанушылығының жоғары дәрежесін көрсетеді, бағалар «жақсы» - 3 және көпшілігі «үлгілі» - 5 балдары арасында өзгерді.
2. Ұсынылған диссертациялық зерттеу тақырыптарының өзектілігі докторанттардың ғылыми қызығушылықтарына толық сәйкес келеді – сауалнамаға қатысқандардың 87,8% - ы «үздік», «өте жақсы» - 12,2% деп бағалады.
3. Респонденттердің жауаптары ғылыми жетекшілердің кәсібилігі мен құзыреттілігін және диссертациялық зерттеуді дайындауды ұйымдастырушылық-әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз ету деңгейлерін бағалаудың күтілетін өзара тәуелділігін растады. Университет

докторанттарды даярлау бағыттары бойынша ұсынатын ақпараттық ресурстар диссертациялық зерттеуді дайындау кезінде жеткілікті және қолжетімді: - **81,8%**-ы «үздік» және **18,2%**-ы «өте жақсы» деп бағалады. Ғылыми жетекшілердің кәсібилігі мен құзыреттілігін жоғары бағалайды: **94%-ы** «үздік» деп атап өтті.

4. Диссертациялық зерттеу нәтижелерін сынамалау және жариялау мүмкіндіктері: **18,2%** - «өте жақсы», **65,2%** - «үздік» деп бағаланды.
5. Кафедралық ғылыми-зерттеу жобаларына қатысуға қолжетімділік, оның ішінде қаржыландырылатындарға респонденттердің **71,2%**- қанағаттандырылған.
6. Университеттің ЖОО бойынша докторанттардың сұраныстарына жауап беру жеделдігін бағалау кезінде бағалардың алшақтығы байқалады: докторанттардың пікірінше **4,6%**-ы «үздік», **95,4%**-ы «өте жақсы» деңгейде.
7. Университетте және одан тыс жерлерде өткізілетін ғылыми іс-шаралар туралы ақпараттың қолжетімділігін, толықтығын және дұрыстығын респонденттер былай бағалайды: сауалнамаға қатысқандардың **42,4%** – үздік, өте жақсы-**41%**.
8. Докторанттардың пікірлері бойынша шетелдік тағылымдаманы ұйымдастыру мен өткізудің жалпы деңгейі үздік деңгейде -**53%**. Шетелдік тағылымдаманың нәтижелілік деңгейі «үздік» - **53%**-ға, «өте жақсы» - **47%**-ға бағаланды.
9. Оқу процесін ұйымдастыруды анықтау, оқу сапасын және университет қызметінің басқа да бағыттарын бағалау үшін сауалнаманы жақсарту және толықтыру бойынша докторанттардың ұсынымдары берілді: зертханаларды жарақтандыру; университеттің зертханалық базасы қанағаттандыра ма; жұмысқа орналастыру.

Ұсынымдар:

1. Сапа менеджменті және аккредиттеу орталығы сауалнама сұрақтарын түзету үшін докторанттардың ұсыныстарын қарастырсын.
2. Кафедра меңгерушісі, ҒЖЖИД сауалнама нәтижелерімен танысып, қажет болған жағдайда білім беру қызметтерінің сапасын жақсарту жөніндегі іс-шаралар жоспарын әзірлесін.